

**Commission paritaire/2014/
AVIS-CP Art.3 Par 3-
Ostéopathie5**

**Paritaire Commissie/2014/
ADVIES-CP Art. 3 Par. 3-
Osteopathie5**

09/01/2014

**Avis de la Commission paritaire
relatif à l'avis de la Chambre
d'ostéopathie relatif à la liste des actes
autorisés et/ou non autorisés pour les
ostéopathes**

**Advies van de paritaire Commissie
betreffende het advies van de Kamer
voor osteopathie betreffende de lijst
met niet-toegestane en toegestane
handelingen voor de osteopaten**

Direction générale Soins de Santé

Professions des soins de Santé
Commission Paritaire
Place Victor Horta 40, bte 10 – 1060 Bruxelles

www.health.fgov.be

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

Gezondheidszorgberoepen
paritaire Commissie
Victor Hortaplein 40, bus 10 - 1060 Brussel

www.health.fgov.be

COMMISSION PARITAIRE		PARITAIRE COMMISSIE	
<i>Avis de la Commission paritaire relatif à l'avis de la Chambre d'ostéopathie relatif à la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes</i>		<i>Advies van de paritaire Commissie betreffende het advies van de Kamer voor osteopathie betreffende de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten</i>	
COMMISSION PARITAIRE/2014/AVIS-CP Ostéopathie5	09/01/2014	PARITAIRE COMMISSIE/2014/ADVIES-CP osteopathie5	

Origine

Considérant l'article 3§3 de la loi du 29 avril 1999, relative aux pratiques non-conventionnelles dans les domaines de l'art médical, de l'art pharmaceutique, de la kinésithérapie, de l'art infirmier et des professions paramédicales, la commission paritaire doit émettre un avis au ministre de la santé publique en ce qui concerne les conditions applicables à l'enregistrement du pratique non-conventionnelles concerné;

Considérant l'avis rendu par la Chambre d'ostéopathie relatif à la liste des actes autorisés et/ou non autorisés le 09/10/2012 :

La Chambre Ostéopathie rend pour avis à la Commission paritaire et conformément à la loi du 29 avril 1999 en ce qui concerne la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes ce qui suit :

Actes techniques non autorisés

Les actes qui ne tombent pas sous la définition de l'ostéopathie sont interdits (cfr. Avis K2) ; et plus précisément :

- toutes effractions de la peau et des muqueuses y compris par toute aiguille;
- interventions ayant pour objet, ou présentées comme telles, l'obstétrique
- emploi de matériel thérapeutique électrique, diagnostique ou mécanique ; à l'exclusion du matériel utilisé pour les techniques dites de 'crochetage' (fibrolyse diacutanée)
- utilisation d'endoscope, cathéter
- réalisation d'injection ou ponction;
- réalisation de narcose;
- utilisation de sources radioactives, ionisantes ou de rayons X;
- manœuvres de cardio-version ou de modification du

Oorsprong

Overwegende artikel 3§3 van de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsnijbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen, moet de paritaire commissie een advies aan de minister van Volksgezondheid uitbrengen betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de basisopleiding van de niet-conventionele praktijk in kwestie;

Overwegende het advies van Kamer voor osteopathie betreffende de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen gegeven op 09/10/2012:

De Kamer voor Osteopathie geeft als advies aan de paritaire Commissie en conform de wet van 29 april 1999 wat betreft de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten hetgeen volgt:

Niet toegelaten technische handelingen

De handelingen die niet onder de definitie van de osteopathie vallen zijn verboden (cf. Advies K2); meer bepaald:

- alle doorboringen van de huid met inbegrip van de slijmvliezen met gelijk welk type naalden;
- ingrepen met de verloskunde als voorwerp, of ingrepen die als dusdanig worden voorgesteld
- het gebruik van elektrisch, diagnostisch of mechanisch therapeutisch materiaal; met uitzondering van het materiaal dat wordt gebruikt voor de zogenaamde 'haken'- of 'crochetage'-technieken (diacutane fibrolyse)
- gebruik van een endoscoop, katheters
- uitvoering van een injectie of punctie
- uitvoering van narcose
- gebruik van ioniserende of radioactieve bronnen of van X-stralen

COMMISSION PARITAIRE		PARITAIRE COMMISSIE	
Avis de la Commission paritaire relatif à l'avis de la Chambre d'ostéopathie relatif à la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes		Advies van de paritaire Commissie betreffende het advies van de Kamer voor osteopathie betreffende de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten	
COMMISSION PARITAIRE/2014/AVIS-CP Ostéopathie5	09/01/2014	PARITAIRE COMMISSIE/2014/ADVIES-CP osteopathie5	

rythme cardiaque ou d'électro-convulsion par stimulation électrique;

- réalisation de lithotripsie
- manipulation de cellules reproductives et d'embryons humains, et autres prestations visant à stimuler ou pallier à une infertilité humaine.
- la rééducation fonctionnelle ;

Actes techniques autorisés :

L'ostéopathe s'appuie sur des techniques susceptibles d'être mises à l'épreuve des sciences expérimentales et comprennent 5 rubriques majeures suivantes :

- 1° *L'établissement d'une hypothèse de travail dans le processus diagnostique ostéopathique consistant en la perception des dysfonctionnements de la mobilité et des tensions des différents tissus ;*
- 2° *des techniques manuelles sur les tissus mous et des mobilisations des articulations, y compris ce qu'il est convenu d'appeler des manipulations*
- 3° *la réalisation d'un examen clinique qui est interprété sur base des connaissances physiologiques, sémiologiques et anatomiques, soutenu par une palpation statique et dynamique des structures en souffrance ;*
- 4° *Lors de l'examen clinique, le recours à une batterie de tests qui sont propres à la profession et à l'interprétation de leurs résultats ;*
- 5° *l'évaluation du système musculo-squelettique.*

Sous certaines conditions à fixer par le Roi, uniquement pour le dernier alinéa, l'ostéopathe doit être en mesure à minima de réaliser les actes techniques suivants:

- prise de la fréquence cardiaque
- prise de la tension artérielle
- prise de la température
- prise des réflexes ostéotendineux
- réalisation de l'examen des nerfs crâniens
- examen de la sensibilité périphérique et de la motricité

- cardioversie of wijziging van het hartritme of elektroconvulsie door elektrische stimulatie;

- steenvergruizing
- manipulatie van voortplantingscellen en menselijke embryo's en andere verstrekingen met als doel onvruchtbaarheid bij de mens te stimuleren of te verhelpen;
- functionele revalidatie;

Toegelaten technische handelingen :

De osteopathie is gebaseerd op technieken die kunnen worden getoetst aan de experimentele wetenschappen, en die de volgende hoofdrubrieken omvatten :

- 1° *Het bepalen van een werkhypothese in het osteopathische diagnoseproces die bestaat uit het waarnemen van mobiliteitsdisfuncties en van spanning in de verschillende weefsels;*
- 2° *manuele technieken op zachte weefsels en mobilisaties van gewrichten, met inbegrip van wat conventioneel wordt verstaan onder manipulaties.*
- 3° *het uitvoeren van een klinisch onderzoek geïnterpreteerd op basis van fysiologische, semiologische en anatomische kennis, ondersteund door statische en dynamische palpatie van de getroffen structuren;*
- 4° *ter gelegenheid van het klinisch onderzoek gebruik te maken van een reeks testen die eigen zijn aan het beroep, en de interpretatie van de resultaten;*
- 5° *de evaluatie van het spier- en beenderstelsel.*

Onder bepaalde voorwaarden die moeten worden bepaald door de Koning, enkel voor de laatste alinea, moet de osteopaat hiertoe minstens in staat zijn om de volgende technische handelingen uit te voeren:

- nemen van de hartslag
- nemen van bloeddruk
- nemen van de temperatuur
- onderzoeken van de peesreflexen
- onderzoeken van de craniale zenuwen
- onderzoek van de perifere gevoeligheid en van de motoriek

COMMISSION PARITAIRE		PARITAIRE COMMISSIE	
Avis de la Commission paritaire relatif à l'avis de la Chambre d'ostéopathie relatif à la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes		Advies van de paritaire Commissie betreffende het advies van de Kamer voor osteopathie betreffende de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten	
COMMISSION PARITAIRE/2014/AVIS-CP Ostéopathie5	09/01/2014	PARITAIRE COMMISSIE/2014/ADVIES-CP osteopathie5	

- prescription de rayons X standards et d'IRM sans produits de contraste (cfr. le profil de compétences adopté par la chambre ostéopathie lors de sa séance du 17 juillet 2102).

Actes intellectuels non autorisés

L'ostéopathie étant une pratique professionnelle dite de première ligne, il convient lors du diagnostic, d'accorder une attention toute particulière à exclure toute affection qui ne relève pas de l'ostéopathie.

L'activité professionnelle d'ostéopathe ne consiste en aucun cas en :

- la prescription ou la délivrance de médicaments ;
- la prescription d'examen complémentaires, même si leurs recommandations restent possibles ;
- la rédaction de certificat médical.
- le traitement de la santé mentale

La pratique de l'ostéopathie ne peut pas être assimilée à ou attestée comme un exercice de la kinésithérapie ou de la médecine.

Les infractions aux dispositions qui seraient pris en exécution du présent avis devraient être punies des peines prévues à l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

Actes intellectuels autorisés

L'ostéopathe doit être en mesure par l'anamnèse et son examen clinique de réorienter tout patient présentant des signes évocateurs d'une pathologie ne relevant pas de son art.

Les règles en matière de communication des éléments du dossier médical d'application au sein des professions des soins de santé telles que définies par l'arrêté royal n°78 doivent pouvoir s'appliquer à l'ostéopathie dans ses relations avec les professionnels des soins de santé et les patients.

- voorschrijven van standaard röntgenstralen en NMR zonder contrastproducten (cf. het competentieprofiel dat door de kamer voor osteopathie tijdens de vergadering van 17 juli 2012 is goedgekeurd).

Niet toegelaten intellectuele handelingen

Daar de osteopathie een eerstelijns beroepsuitoefening is, moet bij de diagnose bijzondere aandacht besteed worden om alle niet osteopathische aandoeningen uit te sluiten.

De praktijk van de osteopathie bestaat geenszins uit:

- het voorschrijven of het afleveren van geneesmiddelen;
- het voorschrijven van bijkomende onderzoeken, ook al blijven aanbevelingen daartoe mogelijk;
- het opstellen van een medisch attest;
- de behandeling van de mentale gezondheid

De praktijk van de osteopathie mag niet gelijkgesteld worden met noch geattesteerd worden als een kinesitherapeutische of geneeskundige verstrekking.

Overtredingen op de bepalingen die zouden worden genomen in uitvoering van dit advies zouden moeten worden bestraft met de straffen bedoeld in het KB nr. 78 van 10 november 1967

betreffende de uitoefening van de geneeskunde, de artsenijsbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen.

Toegelaten intellectuele handelingen

De osteopaat moet via de anamnese en zijn klinisch onderzoek in staat zijn elke patiënt door te verwijzen met symptomen die wijzen op een pathologie die niet onder zijn discipline vallen.

De regels inzake communicatie van de elementen van het medisch dossier die van toepassing zijn binnen de gezondheidsberoepen zoals bepaald door koninklijk besluit nr. 78 moeten van toepassing kunnen zijn op de osteopathie in haar relaties met de beoefenaars van de gezondheidszorgberoepen en de

COMMISSION PARITAIRE		PARITAIRE COMMISSIE	
Avis de la Commission paritaire relatif à l'avis de la Chambre d'ostéopathie relatif à la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes		Advies van de paritaire Commissie betreffende het advies van de Kamer voor osteopathie betreffende de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten	
COMMISSION PARITAIRE/2014/AVIS-CP Ostéopathie5	09/01/2014	PARITAIRE COMMISSIE/2014/ADVIES-CP osteopathie5	

La majorité des membres (9/16) souhaite donner leurs points de vue et pas de voter cet avis

La position des différentes parties est la suivante

:

Dr Scheen : s'oppose à ce qu'un non médecin puisse prescrire des examens RX, dans le doute un ostéopathe doit passer la main à un médecin pas prescrire des examens, et il faudrait que les ostéopathes puisse plutôt profiter des résultats des examens posés par le médecin pour exercer, de plus trouve le point 4 des actes autorisés trop enclin à des dérives et souhaite le supprimer.

Ostéopathes : sont d'accord avec les deux derniers points du Dr Scheen

Dr Scheepers : pense que des personnes qui ont un master de ce type devrait avoir le bagage scientifique nécessaire pour prescrire des Rx, mais pas les praticiens plus anciens qui auraient eu un autre parcours

Chiropracteurs : trouve le dernier paragraphe très important

Dr Du Boullaye : invite à la plus grande prudence pour le partage d'informations (dernier paragraphe)

Dr Blockmans : est totalement opposé de mettre à disposition de quelqu'un avec un master non médecin de prescrire des examens Rx, de plus il faudrait ajouter « faire un diagnostic médical » à la liste des actes non-autorisés, n'est pas d'accord qu'on écrive que l'ostéopathe soit en première ligne et il est contradictoire de laisser l'ostéopathe faire lui-même la distinction entre ce qui relèverait de « ses » troubles ou pas.

Dr Betz : n'est pas contre les thérapies manuelles mais cette liste fait comme si tous les ostéopathes avaient une formation de master en 6 ans, or il y aura des praticiens bénéficiant de mesures transitoires n'ayant pas ce type de formation.

patiënten.

De meerderheid van de leden (9/16) wenst hun mening te geven in plaats van een stemming te houden

De positie van de verschillende partijen is de volgende:

Dr. Scheen : Is tegen het feit dat een niet-arts medische beeldvorming mag voorschrijven. Bij twijfel moet een osteopaat het overlaten aan een arts en niet dat zelf voorschrijven. Het is eerder nodig dat een osteopaat kan profiteren van de resultaten van onderzoeken die de arts heeft gedaan. Daarbij vindt hij dat punt 4 van de toegestane handelingen de weg vrijlaten voor fouten en wenst deze te verwijderen.

De osteopaten zijn akkoord met de laatste 2 punten van Dr. Scheen.

Dr. Scheepers: Is van de mening dat personen die een Master van dit type hebben voldoende bagage hebben om medische beeldvorming voor te schrijven maar dat dat niet het geval is voor de oudere beoefenaars die een ander parcours hebben gevolgd qua opleiding.

Chiropractors: Zijn van mening dat de laatste paragraaf zeer belangrijk is.

Dr. Du Boullaye: Stelt dat we zeer voorzichtig moeten zijn met het delen van informatie (laatste paragraaf)

Dr. Blockmans: Is volledig tegen het beschikbaar stellen van het voorschrijven van medische beeldvorming aan mensen met een master die geen arts zijn. Daarenboven wil hij " een medische diagnose stellen" toevoegen aan de lijst van niet-toegelaten handelingen. Hij is ook niet akkoord dat we schrijven dat osteopathie in de eerste lijn beoefent wordt en het is contradictoerisch om een osteopaat zelf te laten bepalen wat er tot "zijn" deeldomein behoort.

Dr. Betz: Is niet tegen de manuele therapieën

COMMISSION PARITAIRE		PARITAIRE COMMISSIE	
<i>Avis de la Commission paritaire relatif à l'avis de la Chambre d'ostéopathie relatif à la liste des actes autorisés et/ou non autorisés pour les ostéopathes</i>		<i>Advies van de paritaire Commissie betreffende het advies van de Kamer voor osteopathie betreffende de lijst met niet-toegestane en toegestane handelingen voor de osteopaten</i>	
COMMISSION PARITAIRE/2014/AVIS-CP Ostéopathie5	09/01/2014	PARITAIRE COMMISSIE/2014/ADVIES-CP osteopathie5	

Demande un délai pour les universités de pouvoir formuler un avis commun des universités à ce sujet.

Dr Lauwers : soutient cette demande

Les universités : la pose d'un diagnostic médical doit être fait par un médecin qui ensuite peut demander un diagnostic plus affiné par quelqu'un d'autre, également pour la prescription d'exams Rx

maar deze lijst doet alsof alle osteopaten een Masteropleiding van 6 jaar achter de rug hebben. Er gaan osteopaten in de overgangsmaatregelen terecht komen die deze opleiding niet hebben. Hij vraagt een uitstel aan zodat de universiteiten een advies kunnen opstellen over dit onderwerp.

Dr. Lauwers: Steunt deze vraag.

De universiteiten: Het stellen van een medische diagnose moet gebeuren door een arts, die daarna een meer specifieke diagnose kan vragen aan een ander, met eenzelfde mening over het voorschrijven van medische beeldvorming.

Dr Dirk CUYPERS

Président de la commission paritaire des pratiques non-conventionnelles

Voorzitter van de paritaire commissie van de niet-conventionele praktijken